

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2110865
Steller: M. Kroes
Datum commissie: 21 januari 2024
Datum raadsvergadering: 6 februari 2024

Team: VT
Teammanager: Fatina van het Kaar
Portefeuillehouder: J. Nieuwenburg
E-mail: m.kroes@hoorn.nl

Onderwerp

Beleidsplan 2024-2027, Dekkingsplan brandweer 2024-2027, Kadernota 2025, Meerjaren Ontwikkelplan Brandweer, wijziging gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Noord-Holland Noord.

Agendering

Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Aanbiedingsbrief Ontwerpbeleidsplan 2024-2027 en Dekkingsplan
2	Aanbiedingsbrief Kadernota 2025 en Meerjarenontwikkelplan Brandweer
3	Toelichting vier documenten VR NHN
4	Beleidsplan 2024-2027 Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
5	Dekkingsplan brandweer 2024-2027 Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
6	Meerjaren Ontwikkelplan Brandweer
7	Kadernota 2025 Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

De raad besluit als zienswijzen te geven:

1. Maak inzichtelijk wat de timing in noodzaak is van de brandweerplannen; welke consequenties heeft het als de plannen uitgesteld worden? Werk alternatieven uit, waaronder versoberde ambities (minder doen). Geef aan wat de impact en risico's hiervan zijn zodat vervolgens een goede bestuurlijke afweging kan plaatsvinden in de gemeenteraden.
2. Breng het proces van kadernota VR 2025 en begroting VR 2025 in lijn met de gemeentelijke processen kadernota en begroting. Op deze wijze worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld om de voorstellen van de VR integraal af te wegen tegen andere gemeentelijke (financiële) opgaven.

Samenvatting

De Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VR) heeft het beleidsplan 2024-2027, het dekkingsplan brandweer 2024-2027 en de kadernota 2025 ingediend. De gemeenteraad kan hierover zienswijzen indienen. De kadernota 2025 vormt de basis voor de programmabegroting van 2025 en verdere jaren en is gebaseerd op het beleidsplan 2024 – 2027, het dekkingsplan brandweer 2024 – 2027 en het meerjaren ontwikkelplan Brandweer.

De loon- en prijsindexatie is voor 2025 vastgesteld op 3,9% conform de regeling Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR). Dit betekent een toename van de bijdrage voor Hoorn van ca. € 200.000.

Voor de verbeterplannen van de brandweer vraagt de VR structureel extra geld door middel van een groei-model. Het gaat om een bedrag van € 2,9 miljoen in 2025 dat oploopt naar € 5,7 miljoen in 2028. Het aandeel dat gemeente Hoorn hieraan zou moeten bijdragen, is € 300.000 in 2025 en groeit naar bijna € 600.000 in 2028.

Het college stelt vast dat het op basis van de voorliggende stukken voor zowel college als raad moeilijk is om een goede belangenafweging en weloverwogen besluit te nemen. Het voorstel biedt weinig inzicht in de keuzeruimte (wettelijke taakstelling versus ambitie), mogelijke alternatieven of van de consequenties van geheel of gedeeltelijk uitstel of negatieve besluitvorming. Daarnaast adviseert het college om het proces van kadernota VR 2025 en begroting VR 2025 in lijn met de gemeentelijke processen kadernota en begroting te brengen. Op deze wijze worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld om de voorstellen van de VR integraal af te wegen tegen andere gemeentelijke (financiële) opgaven. De Hoornse kadernota kan dan als input worden ingebracht voor de begroting van de VR.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding

De gemeenteraden in Noord-Holland Noord kunnen voor 1 maart 2024 een zienswijze afgeven op het beleidsplan, het dekkingsplan en de kadernota 2025. De reacties van alle deelnemende gemeenten zullen worden betrokken bij de definitieve besluitvorming tijdens de algemeen bestuursvergadering van 15 maart 2024.

Belang

Het Algemeen Bestuur (AB) van de VR neemt op 15 maart 2024 een besluit over het beleidsplan, het dekkingsplan en de kadernota 2025 en houdt hierbij rekening met de reacties van de gemeenteraden.

Centrale vraag

Welke zienswijzen wil de gemeenteraad inbrengen op het beleidsplan, het dekkingsplan 2024-2027 en de Kadernota 2025?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

De VR staat voor het verkleinen van risico's en het beperken van leed en (gezondheids-) schade bij incidenten.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

Dit voorstel draagt niet bij aan de duurzaamheidsambitie.

4. Kaders

Raadsbesluit Informatievoorziening Gemeenschappelijke Regelingen

Op 19 december 2017 stelde de gemeenteraad de notitie 'Informatievoorziening Gemeenschappelijke Regelingen' vast. Doel van de notitie is dat de raden beter geïnformeerd worden over en actiever betrokken worden bij de nieuwe financiële en beleidskaders van een aantal GR-en, zoals de VR. Een van de verzoeken aan de GR-en is om vanaf 2019 jaarlijks voor 1 januari een kadernota naar de raden te sturen waarop voor 1 maart zienswijzen gegeven kunnen worden. Het AB van een GR besluit over de kadernota, waarbij de zienswijzen worden betrokken.

Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FGUR)

In 2019 stelden de gemeenteraden in Noord-Holland Noord en de provincie Noord-Holland de FUGR vast. De FUGR is vanuit de regietafel geïnitieerd met als doel stroomlijning en versimpeling. De FUGR vervangt de regeling uit 2012 en is gemoderniseerd en vereenvoudigd. Met de komst van de FUGR worden vaste uitgangspunten voor het indexcijfer voor loon -en prijsontwikkelingen gehanteerd.

Motie indexering en bezuinigingen gemeenschappelijke regelingen dd. 7 november 2023

De gemeenteraad verzoekt het college:

- zich in te spannen voor een indexatiepercentage bij GR-en die zoveel mogelijk in lijn zijn met de indexatie die de gemeente Hoorn intern hanteert;
- een negatieve zienswijze voor te leggen bij een te hoge indexering van gemeenschappelijke regelingen;
- in aansluiting bij de bestuursopdracht in Westfries en bovenregionaal verband te onderzoeken hoe en welk percentage aan bezuinigingen mogelijk zijn.

5. Argumenten

Beleidsplan 2024-2027

In de periode maart 2023 tot en met begin juli 2023 zijn de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld om input mee te geven voor het nieuwe beleidsplan. De input van de gemeenteraden is verwerkt in het nieuwe beleidsplan.

De thema's uit het nieuwe beleidsplan wijken niet af van het huidige beleidsplan; er zijn geen grote veranderingen op de inhoud. Het ambitieniveau en de doelstellingen van het nieuwe beleidsplan zijn soberder geformuleerd ten opzichte van het huidige beleidsplan, zodat ze realistischer en meer haalbaarder zijn. Dat is verstandig gelet op de uitdagingen waar de VR voor staat: het kunnen uitvoeren van hun taken in relatie tot hun financiële positie. Daarnaast is in het beleidsplan een scherpere taakafbakening van VR-taken opgenomen (wettelijke taken en taken op basis van bestuurlijke keuzes).

Dekkingsplan 2024-2027

Het Dekkingsplan 2024-2027 geeft een beschrijving van de huidige dekking van de repressieve brandweerorganisatie in relatie tot wettelijke opkomsttijden. De resultaten volgen uit de door de minister aanbevolen rekenmethodiek, gebaseerd op gebiedsgerichte opkomsttijden. De dekkingsplannen waren gebaseerd op objectgebonden opkomsttijden. Het dekkingsplan maakt onderdeel uit van het beleidsplan dat tegelijk met het dekkingsplan wordt aangeboden. Het dekkingsplan is getoetst door een externe toetsingscommissie die concludeerde dat het dekkingsplan voldoet aan de wet- en regelgeving.

Het dekkingsplan geeft inzage in knelpunten in de brandweerdekking:

- Duinstreek in brede zin:
Naast clustering van posten in de duinstreek is er een flink aantal posten met paraatheidsproblemen, zeker overdag.
- Alkmaar beschikt over onvoldoende dekking voor het verzorgingsgebied (risicocategorie 1)
- Hoorn:
 - De situatie is overdag fragiel
 - De duiktaak is fragiel georganiseerd en niet geborgd
- Ontwikkelingen in het gebied Dijk & Waard (ruimtelijk o.a. hoogbouw, maar ook samenvoeging van brandweerposten in Langedijk) vragen een meebewegende brandweer.
- Afspraken over tweezijdig aanrijden bij gebouwbranden voor versteviging van de paraatheid.

Meerjaren Ontwikkelplan Brandweer (MJO)

Aanleiding voor het ontwikkelplan zijn vier urgenties:

- 1) De paraatheid staat onder druk en de bezetting stelt diverse posten voor een uitdaging;
- 2) Een gering aantal inzetten zorgt voor groter wordende risico's in het optreden;
- 3) Toenemende complexiteit van incidenten en een veranderende vraag aan de brandweer;
- 4) Er is op basis van deze complexiteit noodzaak tot innovatie en invoering van nieuwe werkwijzen.

Het MJO schetst de hoofdlijnen om de problemen binnen de brandweer aan te pakken: vakbekwaamheid, paraatheid en noodzaak tot vernieuwing.

1. Vakbekwaamheid

Vakbekwaamheid is onderverdeeld in vakbekwaam *worden* en vakbekwaam *blijven*. De eigen organisatie van de VR is verantwoordelijk voor vakbekwaam *blijven* (het oefenen) en bestaat uit 27 personen. Hiervan hebben 25 medewerkers gedeeltelijk een repressieve taak (z.g. dubbelprofessionals). De VR bestempelt de huidige bezetting als fragiel en concludeert dat er sprake is van structureel capaciteitsgebrek. Het uitbreiden van oefencapaciteit acht de VR zeer urgent om een onvoldoende geoefend brandweerkorps te voorkomen. De VR heeft berekend dat een totale hoeveelheid van 26,68 fte vakbekwaam *blijven* is vereist om een basisniveau voor een degelijk oefenprogramma te organiseren.

De kosten voor de versterking vakbekwaamheid:

Vakbekwaamheid	2025	2026	2027
Totaal	€ 509.618	€ 1.063.064	€ 1.480.525
Kosten Hoorn	€ 52.695	€ 109.629	€ 153.086

2. Paraatheid

Het verstedelijkte gebied Alkmaar heeft door het aantal aandachtsobjecten en dichte bebouwing de meeste risicocategorie 2- en 1-buurtten in de regio. Het dekkingsplan doet de aanbeveling de beroepsformatie in Alkmaar uit te breiden, zodat de eerste eenheid altijd met zes medewerkers kan uitrukken. Dit zorgt voor de juiste wettelijke invulling van het maatgevend scenario 'brand gebouw', binnen de gestelde normen. De VR vraagt hiervoor een toename van 9 fte op de huidige formatie.

De kosten voor de versterking in Alkmaar:

	2025	2026	2027
Totaal	€ 1.033.935	€ 898.796	€ 938.343
Kosten Hoorn	€ 106.909	€ 92.936	€ 97.025

In Hoorn geldt een nog kritischere situatie dan in Alkmaar. Zowel als het gaat om de snelheid waarmee een basiseenheid van zes personen ergens kan zijn als op het gebied van totale slagkracht valt de repressieve dekking buiten de bandbreedtes. Daarnaast heeft de brandweer in gesprekken met de vrijwillige postcommandanten haar zorgen geuit over de beschikbaarheid van vrijwilligers overdag voor wat betreft de tweede eenheid en heeft ze aangegeven dat de duiktaak, die is belegd bij de vrijwilligers, fragiel is georganiseerd en op termijn onhoudbaar wordt. De VR vraagt hiervoor 27 fte, een toename van 23,4 fte op de huidige bezetting.

De kosten voor de versterking in Hoorn:

	2025	2026	2027
Totaal	€ 924.062	€ 1.765.807	€ 2.605.410
Kosten Hoorn	€ 95.548	€ 182.584	€ 269.399

Flexpool

Naast het versterken van beroeps in Alkmaar en Hoorn blijven er acute knelpunten waarvoor een oplossing moet komen, denk aan het bezetten van posten in het kwetsbare en risicovolle duingebied in de maanden dat het natuurbrandrisico het hoogst is. Wanneer een risico toeneemt of posten (tijdelijk) niet beschikbaar zijn, wordt flex capaciteit op die post geplaatst ter ondersteuning van het vrije instroomprofiel. Dit kan in de vorm van een flexpool. Voor uitbreiding van de flexpool vraagt de VR 5 fte extra capaciteit.

De kosten voor de versterking flexpool:

	2025	2026	2027
Totaal	€ 197.451	€ 371.436	€ 453.578
Kosten Hoorn	€ 20.416	€ 38.406	€ 46.900

3. Noodzaak tot vernieuwing

De VR stelt een nieuw structureel innovatiebudget voor dat kan worden aangewend voor innovatie en het voorbereiden op nieuwe crisistypen, om aan te sluiten bij slimme allianties en om als 'vehikel' te dienen om te veranderen en te vernieuwen. De brandweer zou dan meer kunnen inspelen op de ontwikkelingen die op haar afkomen. Dat vraagt zowel personele als financiële capaciteit, zodat ruimte ontstaat actief mee te denken en te werken aan deze ontwikkelingen.

De kosten voor de versterking moderniseringsbudget:

	2025	2026	2027
Totaal	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
Kosten Hoorn	€ 25.850	€ 25.850	€ 25.850

Het college stelt vast dat het op basis van de voorliggende stukken voor zowel college als raad moeilijk is om een goede belangenafweging en weloverwogen besluit te nemen. Het voorstel biedt weinig inzicht in de keuzeruimte (wettelijke taakstelling versus ambitie), mogelijke alternatieven of van de consequenties van geheel of gedeeltelijk uitstel of negatieve besluitvorming. Gemeente Hoorn heeft nu al een begrotingstekort dat opgelost moet worden en dit zal verder oplopen met deze voorstellen. Het college adviseert daarom om de plannen door de VR nader uit te werken zodat de gemeenteraad op de inhoud een goede belangenafweging kan maken. Dit betekent dat de VR alternatieven moet uitwerken waaronder ook een soberder ambitieniveau. Als daarbij de impact en risico's inzichtelijk gemaakt worden, kan de gemeenteraad een goede bestuurlijke afweging maken. Door het proces van kadernota VR 2025 en begroting VR 2025 in lijn te brengen met de gemeentelijke processen kadernota en begroting, worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld om de voorstellen van de VR integraal af te wegen tegen andere gemeentelijke (financiële) opgaven.

De VR dient haar begroting elk jaar voor 1 augustus in te leveren bij de provincie. De uitgangspunten voor het opstellen van de begroting worden vastgesteld in de kadernota. Terugrekenend moeten de gemeenteraden daarom al voor 1 maart hun zienswijze op de kadernota geven. Dat is normaalgesproken een proces dat uitvoerbaar is. Dit jaar gaat het echter om een grote extra bijdrage van de gemeenten om de voorliggende plannen mogelijk te maken. Plannen die deels een wettelijke grondslag hebben, maar een groot beslag leggen op de begroting van Hoorn. Hetgeen de opgave om € 10 miljoen te bezuinigen nog groter zal maken. In Hoorn hebben we de afspraak gemaakt om bij de kadernota het financiële beeld bij te werken met de actualiteiten en de ontwikkelingen en opgaven die spelen in Hoorn voor de komende jaren. Dit maakt dat de raad in de gelegenheid wordt gesteld om op dat moment alles *integraal* af te wegen.

Kadernota 2025

De VR voldoet met de kadernota 2025 aan het doel om gemeenteraden meer sturing en grip te geven op de hoofdlijnen van de begroting 2025. In de kadernota zijn de financiële gevolgen verwerkt van de nu voorliggende beleidsplannen.

Indexatie

De loon-prijsindexatie 2025 is conform de door gemeenten vastgestelde regeling FUGR en geldt voor alle gemeenschappelijke regelingen. Het indexatiepercentage 2025 voor alle gemeenschappelijke regelingen is vastgesteld op 3,9%. De percentages zijn gebaseerd op de meest actuele cijfers van het CPB. In de te hanteren indexatiecijfers voor 2025 is reeds rekening gehouden met een correctie op 2022

waar toen eerder dan volgens de normale gang van zaken rekening mee is gehouden vanwege de forse prijsstijgingen.

Bij de kadernota 2024 wordt deze index in onze begroting 2025 en verder verwerkt. Rond april 2024 wordt bekend hoe de compensatie voor Hoorn hiervoor wordt in de algemene uitkering en wordt duidelijk of dit de 3,9% toename in voldoende mate dekt. Dit betekent dat dan pas duidelijk wordt of deze indexatie als te hoog kan worden beschouwd; de zienswijze hierop moet echter voor 1 maart 2024 al worden gegeven.

Financiën

De financiële effecten zijn in de onderste tabel samengevat. Als alle voorstellen in de kadernota doorgang vinden, stijgt de Hoornse bijdrage in 2025 met ruim € 500.000 inclusief indexatie oplopend naar bijna € 800.000 in 2027. Dit is een toename van 9,8% in 2025 ten opzichte van 2024 oplopend naar 15,5% toename ten opzichte van 2024 in 2027.

bedragen in €	alle gemeenten samen	Hoornse aandeel*
bijdrage 2025 vóór Kadernota 2025	49.377.142	5.105.596
indexatie (3,9%)	1.930.646	199.629
Vakbekwaamheid (inclusief indexatie*)	509.618	52.695
Paraatheid (inclusief indexatie*)	2.155.448	222.873
Noodzaak tot vernieuwing (inclusief indexatie*)	250.000	25.850
bijdrage 2025 na Kadernota 2025	54.222.854	5.606.643

* indicatief: De verdeelsleutel 2025 per gemeente wordt medio februari 2024 bekend. In 2024 was het aandeel van Hoorn 10,34%.

Gemeente Hoorn heeft een bezuinigingsopdracht van 10 miljoen euro vanaf 2026. Extra financiële middelen voor de VR betekent keuzes maken en dus minder kunnen doen op andere terreinen.

Daarnaast heeft de raad de motie aangenomen om *in aansluiting bij de bestuursopdracht in Westfries en bovenregionaal verband te onderzoeken hoe en welk percentage aan bezuinigingen mogelijk zijn.*

De bijdrage van het rijk aan de Veiligheidsregio blijft in de komende jaren constant, terwijl er toenemende wettelijke bepalingen zijn waar de Veiligheidsregio's aan moeten voldoen. Daarmee neemt de bijdragen die de gemeentes moeten betalen toe. Het rijk zou financieel moeten bijdragen aan de extra taken. De gesprekken worden al via de VNG met het rijk gevoerd, maar doordat het kabinet demissionair is, ligt dit proces stil en worden er geen nadere toezeggingen verwacht op korte termijn.

6. Maatschappelijk draagvlak

Het maatschappelijk draagvlak is niet onderzocht.

7. Financiële consequenties

Dit voorstel heeft wel effect voor het resultaat 2025 (en latere jaren).

Als alle voorstellen in de kadernota doorgang vinden, stijgt de Hoornse bijdrage in 2025 met ruim € 500.000 inclusief indexatie oplopend naar bijna € 800.000 in 2027. Dit is een toename van 9,8% in 2025 ten opzichte van 2024 oplopend naar 15,5% toename ten opzichte van 2024 in 2027.

Gemeente Hoorn heeft een bezuinigingsopdracht van 10 miljoen euro vanaf 2026. Extra financiële middelen voor de VR betekent keuzes maken en dus minder kunnen doen op andere terreinen. Het is daarom van belang dat de VR een helder beeld geeft van alternatieve scenario's en dat de gemeenteraad in de gelegenheid wordt gesteld om bij de Hoornse kadernota een integrale afweging te maken van alle opgaven die spelen.

De definitieve verdeelsleutel 2025 per gemeente wordt medio februari 2024 bekend.

Hoorn gaat vanaf 2024 verhoudingsgewijs meer bijdragen aan de VR, namelijk 10,3% (was: 9,9%). Op het moment dat de begroting 2024 van de VR aan de raad voor zienswijze werd aangeboden, waren nog niet alle kengetallen om de percentuele verdeling naar de gemeenten te kunnen berekenen bekend. Hierdoor kon dit nog niet verwerkt worden in de begroting 2024 en wordt het eerste moment om dit te verwerken de kadernota 2024. Het gaat om een verhoging van ongeveer € 180.000 die als autonome ontwikkeling zal worden opgevoerd. Om een goede vergelijking te maken met wat de voorstellen die nu voorliggen betekent voor de begroting van Hoorn wordt echter wel al uitgegaan van de *verhoogde* bijdrage.

Financiële consequenties reguliere indexatie en wijziging deelnemersbijdrage worden verwerkt in de Hoornse kadernota 2024. De overige voorstellen zullen ter integrale afweging voorgelegd worden in de Hoornse kadernota 2024.

8. Communicatie

Dit besluit is openbaar en komt op de openbare besluitenlijst. De Hoornse zienswijze wordt aangeboden aan het Algemeen Bestuur van de VR.

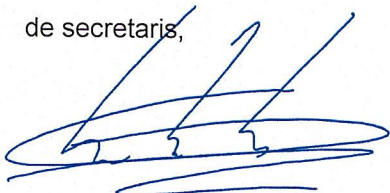
9. Realisatie

De ingebrachte zienswijzen van de gemeenteraden in Noord-Holland Noord worden besproken in het AB van de VR.

Hoorn, 12 januari 2024

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris,

de burgemeester

